

Lovtidende A

2020

Udgivet den 30. maj 2020

29. maj 2020.

Nr. 705.

Bekendtgørelse af lov om kystbeskyttelse m.v.

Herved bekendtgøres lov om kystbeskyttelse m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 57 af 21. januar 2019, med de ændringer, der følger af § 1 i lov nr. 646 af 19. maj 2020.¹⁾

Kapitel 1

Formålet med kystbeskyttelse samt internationale forpligtelser

§ 1. Formålet med kystbeskyttelse er at beskytte mennesker og ejendom ved at reducere risikoen for oversvømmelser eller kystnedbrydning fra havet, fjorde eller andre dele af søterritoriet. Dette formål varetages ved en afvejning af følgende hensyn:

- 1) Behovet for kystbeskyttelse.
- 2) Økonomiske hensyn ved projekter omfattet af kapitel 1 a.
- 3) Kystbeskyttelsesforanstaltningens tekniske og natur- og miljømæssige kvalitet.
- 4) Rekreativ udnyttelse af kysten.
- 5) Sikring af den eksisterende adgang til og langs kysten.
- 6) Andre forhold.

Stk. 2. Miljøministeren²⁾ fastsætter regler eller træffer bestemmelser med henblik på at gennemføre eller anvende internationale konventioner og EU-regler om forhold, der er omfattet af denne lov, herunder forordninger, direktiver og beslutninger om naturbeskyttelse på kyster og søterritoriet. Miljøministeren fastsætter desuden regler om meddelelse af påbud og forbud og om oplysningspligter, hvis sådanne regler er nødvendige for at gennemføre eller anvende internationale konventioner og EU-regler om forhold, der er omfattet af denne lov.

Kapitel 1 a

Kommunale fællesprojekter om kystbeskyttelse

§ 1 a. Kommunalbestyrelsen kan bestemme, at der ved en kyst skal udføres anlæg eller træffes andre foranstaltninger til beskyttelse af flere ejendomme mod oversvømmelse eller den nedbrydende virkning fra havet, fjorde eller andre dele af søterritoriet (kystbeskyttelsesforanstaltninger).

Stk. 2. Enhver, som vil kunne opnå en beskyttelse eller en anden fordel af en kystbeskyttelsesforanstaltning, kan anmode kommunalbestyrelsen om at igangsætte en proces for afklaring af, om der skal søges gennemført et kystbeskyttelsesprojekt. Kommunalbestyrelsen kan også selv iværksætte denne proces uden forudgående konkret anmodning.

Stk. 3. En anmodning om etablering af kystbeskyttelse efter stk. 2 indgives skriftligt til kommunalbestyrelsen med en begrundelse for projektet og med en oversigt over de ejendomme, der foreslås inddraget i beskyttelsen.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen kan selv iværksætte eller pålægge den eller de anmodende parter eller et lag, jf. § 7, at iværksætte forundersøgelser og skitseprojektering af kystbeskyttelsesforanstaltningerne.

Stk. 5. Miljøministeren kan efter kommunalbestyrelsens anmodning bistå som sagkyndig under sagens videre behandling.

Stk. 6. Miljøministeren kan fastsætte regler om krav til anmodningen efter stk. 2, herunder om, hvilke oplysninger der skal tilvejebringes, og om, at anmodningen skal indgives digitalt, f.eks. om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater, skemaer og NemID.

§ 2. Kommunalbestyrelsen indhenter en udtalelse fra miljøministeren om de foreslåede kystbeskyttelsesforanstaltninger samt eventuelt en udtalelse fra de ejere af fast ejendom, der kan opnå beskyttelse eller en anden fordel ved et kystbeskyttelses anlæg.

Stk. 2. En anmodning til miljøministeren om en udtalelse om projektet, jf. stk. 1, skal indeholde en redegørelse for, hvilke kystbeskyttelsesforanstaltninger der planlægges iværksat, og projektets foreslåede linjeføring.

Stk. 3. Miljøministeren afgiver sin udtalelse senest 4 uger efter modtagelsen af en anmodning om en udtalelse om projektet efter stk. 1.

§ 2 a. Kommunalbestyrelsen træffer på baggrund af miljøministerens udtalelse, jf. § 2, afgørelse om, hvorvidt sagen skal fremmes.

Stk. 2. Træffer kommunalbestyrelsen afgørelse om ikke at fremme sagen, underrettes de anmodende parter, jf. § 1 a, stk. 2, skriftligt herom.

Stk. 3. Træffer kommunalbestyrelsen afgørelse om at fremme sagen, underrettes de ejere af fast ejendom, som vil opnå beskyttelse eller anden fordel af foranstaltningen. Der kan herefter indgives ansøgning efter § 4.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen offentliggør på kommunens hjemmeside oplysninger om, hvornår de enkelte proces-

skridt forventes afsluttet, herunder om eventuelle forsinkelser.

Kapitel 1 b

Statslige kystbeskyttelsesprojekter

§ 2 b. Miljøministeren kan bestemme, at der ved en kyst skal udføres kystbeskyttelsesforanstaltninger med staten som bygherre.

Kapitel 1 c

Tilladelse til kystbeskyttelse

§ 3. På søterritoriet, strandbredder og andre kyststrækninger, hvor der ikke findes sammenhængende grønsvær eller anden sammenhængende landvegetation, og på arealer, der ligger inden for en afstand af 1.000 m fra, hvor denne vegetation begynder, må der kun efter tilladelse udføres kystbeskyttelsesforanstaltninger. Kystbeskyttelsesforanstaltninger, der udføres som en del af kystbeskyttelsesforanstaltninger omfattet af 1. pkt., men som er beliggende uden for de nævnte arealer, må ligeledes kun udføres efter tilladelse.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen meddeler tilladelse efter stk. 1, jf. dog stk. 5.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen for de grundejere, der opnår beskyttelse, meddeler tilladelse til foranstaltninger, der er beliggende på søterritoriet.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen skal tage behørigt hensyn til andre kommuner, når der meddeles tilladelse til kystbeskyttelsesforanstaltninger.

Stk. 5. Miljøministeren meddeler tilladelse efter stk. 1 til kystbeskyttelsesforanstaltninger, der udføres med staten som bygherre.

Stk. 6. Der kan i forbindelse med tilladelse til etablering af kystbeskyttelsesforanstaltninger stilles vilkår, herunder om sikkerhedsstillelse for udgifter til fjernelse af disse anlæg, vedligeholdelse og godkendelse af overdragelse m.v.

Stk. 7. Vilkår for tilladelse kan tinglyses på ejendommen for ejerens regning.

Stk. 8. Tilladelser efter stk. 1, jf. § 3 a, som erstatter afgørelser efter § 38, jf. § 11, stk. 1, i lov om skove, meddeles med vilkår fastsat af miljøministeren om, at et andet areal bliver fredskovspligtigt (erstatningsskov) efter § 39 a i lov om skove.

§ 3 a. En tilladelse efter § 3 erstatter i overensstemmelse med reglerne herom i naturbeskyttelsesloven, lov om skove og lov om jagt og vildtforvaltning og regler fastsat i medfør af disse love tilladelser, godkendelser m.v., som ville være nødvendige for at gennemføre foranstaltninger omfattet af tilladelsen efter § 3.

Stk. 2. En tilladelse efter § 3 kan endvidere i overensstemmelse med lov om vandløb erstatte tilladelser, godkendelser m.v., som ville være nødvendige for at gennemføre foranstaltninger omfattet af tilladelsen efter § 3.

Stk. 3. En tilladelse efter § 3 skal indeholde oplysninger om, hvilke afgørelser efter anden lovgivning tilladelsen erstatter.

§ 3 b. Miljøministeren kan fastsætte regler om, at bestemte typer af sager efter loven skal behandles og afgøres samtidig med visse afgørelser efter lov om vandløb.

§ 3 c. Der kan meddeles tilladelse efter § 3, stk. 1, til forsøgsprojekter til afprøvning af virkningen af nye og endnu uprøvede kystbeskyttelsesmetoder, når metoderne har til formål at reducere risikoen for oversvømmelser eller kystnedbrydning fra havet, fjorde eller andre dele af søterritoriet. Forsøgstilladelse kan meddeles til en forsøgsperiode på op til 5 år og kan ikke meddeles til projekter igangsat efter § 1 a.

Stk. 2. Der kan stilles vilkår ud over vilkår efter § 3, stk. 6, i forbindelse med meddelelse af tilladelse til forsøgsprojekter, herunder om materialevalg og hensyn til kyststrækningen og til naboer.

Stk. 3. Miljøministeren kan meddele tilladelse efter § 3, stk. 1, til forsøgsprojekter til afprøvning af virkningen af tidligere afprøvede kystbeskyttelsesmetoder, når metoderne har til formål at reducere risikoen for oversvømmelser eller kystnedbrydning fra havet, fjorde eller andre dele af søterritoriet. Forsøgstilladelse kan meddeles til forsøgsprojekter i perioden fra den 1. september 2018 til den 31. december 2021 og kan ikke meddeles til projekter igangsat efter § 1 a.

§ 4. Miljøministeren kan fastsætte nærmere regler om krav til ansøgning om tilladelse, herunder om, hvilke oplysninger ansøgeren skal tilvejebringe.

Stk. 2. Miljøministeren kan fastsætte regler om, at ansøgning skal indgives digitalt, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater, skemaer og digital signatur.

§ 5. Ansøgning om tilladelse i sager, der ikke er igangsat efter § 1 a, skal af den kompetente myndighed skriftligt meddeles ejere af naboejendomme. Ansøgningen skal endvidere offentliggøres på myndighedens hjemmeside. Offentliggørelsen skal ske, samtidig med at ansøgningen sendes i høring.

Stk. 2. I sager, der er igangsat efter § 1 a, skal kommunalbestyrelsen sende kystbeskyttelsesprojektet i høring hos alle, som kan blive pålagt bidragspligt, jf. § 9 a, ejere af naboejendomme til kystbeskyttelsesforanstaltningen og interessenter, jf. § 18 a, der har anmodet kommunalbestyrelsen herom. Kommunalbestyrelsen skal samtidig offentliggøre projektet. Offentliggørelse kan ske udelukkende digitalt.

Stk. 3. Fristen for at indsende bemærkninger ved høringen efter stk. 2 skal være mindst 4 uger fra den dag, hvor høringen er offentliggjort. Ved fastsættelse af fristen skal kommunalbestyrelsen tage hensyn til sagens kompleksitet og nært forestående ferier eller højtider, hvorved høringsfristen skal forlænges.

Stk. 4. Det projekt, som kommunalbestyrelsen sender i høring, skal indeholde en redegørelse for, hvilke kystbeskyttelsesforanstaltninger der skal gennemføres. Redegørelsen skal endvidere indeholde oplysning om, hvordan foranstaltningerne skal udføres, og hvorledes udgifterne skal afholdes og fordeles, herunder udgifterne til:

- 1) Sagens forberedelse, forundersøgelser, projektering, udførelse og tilsyn.
- 2) Drift, vedligeholdelse og andre løbende foranstaltninger.
- 3) Ekspropriation, jf. § 6.
- 4) Finansiering, jf. § 9.

Stk. 5. Den kompetente myndighed skal indhente en afgørelse fra miljøministeren om vilkår om, at et andet areal bliver fredskovspligtigt (erstatningsskov), herunder om vilkår for erstatningsskoven, jf. § 3, stk. 8, og § 39 a i lov om skove, før der træffes afgørelse om tilladelse til en kystbeskyttelsesforanstaltning efter § 3, hvis tilladelsen erstatter en afgørelse efter § 38, jf. § 11, stk. 1, i lov om skove.

§ 5 a. Når fristen efter § 5, stk. 3, er udløbet, træffer kommunalbestyrelsen afgørelse om tilladelse til projektet efter § 3.

Stk. 2. Før kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om det konkrete projekt, jf. stk. 1, kan den foretage mindre ændringer i det projekt, der har været sendt i høring. Berører ændringen på væsentlig måde andre end dem, der ved indsigelse har foranlediget ændringen, kan afgørelse ikke træffes, før de pågældende er blevet hørt. Kommunalbestyrelsen fastsætter en frist herfor. Hvis ændringerne er så væsentlige, at der foreligger et nyt projekt, skal det offentliggøres og sendes i en ny høring efter § 5, stk. 2-4.

§ 5 b. Afgørelser efter § 3 skal skriftligt meddeles ejere af naboejendomme og klageberettigede personer, foreninger og organisationer efter § 18 a, stk. 1, nr. 5-8, og berørte offentlige myndigheder, jf. dog stk. 2. Afgørelser skal dog alene meddeles de foreninger og organisationer, der har anmodet tilladelsesmyndigheden om at modtage underretning om afgørelserne. Afgørelserne skal offentliggøres på tilladelsesmyndighedens hjemmeside. Offentliggørelsen skal ske, samtidig med at tilladelsen meddeles ansøgeren.

Stk. 2. Afgørelse efter § 3 om et projekt, der er igangsat efter § 1 a, skal sendes til de parter og andre, som har haft projektet i høring efter § 5, stk. 2, og berørte offentlige myndigheder. Afgørelsen skal offentliggøres på kommunens hjemmeside. Offentliggørelsen skal ske, samtidig med at tilladelsen meddeles ansøgeren.

Kapitel 1 d

Ekspropriation ved kystbeskyttelse

§ 6. Kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om ekspropriation til gennemførelse af kystbeskyttelsesforanstaltninger i projekter, der er igangsat efter § 1 a.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om at ekspropriere arealer med en offentlig myndighed eller et lag som fremtidig ejer, hvis det af hensyn til kystens pleje eller kystbeskyttelsen må anses for at være af væsentlig betydning, at myndigheden eller laget, jf. § 7, stk. 1, har ejendomsret til strandbredden, forlandet foran et dige eller en kyststrækning, hvor der ikke findes sammenhængende grønsvær eller anden sammenhængende landvegetation.

Stk. 3. Ved ekspropriation i henhold til stk. 1 og 2 finder §§ 98-122 i lov om offentlige veje tilsvarende anvendelse, idet kommunalbestyrelsen træder i stedet for vejbestyrelsen.

§ 6 a. Miljøministeren kan træffe afgørelse om ekspropriation til gennemførelse af kystbeskyttelsesforanstaltninger efter § 2 b.

Kapitel 2

Regulering af kommunale fællesprojekter om kystbeskyttelse

§ 7. Kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om, at der under kommunalbestyrelsens tilsyn oprettes et digelag, kystsikringslag eller kystbeskyttelseslag, som de bidragydende ejere skal være medlem af.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen udfærdiger en vedtægt for laget. Den skal indeholde regler for lagets styrelse og udførelsen af lagets opgaver, herunder vedligeholdelse af udførte anlæg og udførelse af løbende foranstaltninger.

Stk. 3. Forslag til vedtægt sendes til lagets medlemmer. Afgørelse om vedtægtens endelige indhold kan tidligst træffes 4 uger efter, at forslaget er afsendt.

§ 8. Kommunalbestyrelsen lader for lagets regning medlemspligt af laget tinglyse på de ejendomme, der hører til laget.

Stk. 2. Hvis en ejendom under laget udstykkes eller i øvrigt afgiver areal, fordeler kommunalbestyrelsen efter anmodning det bidrag, der påhviler ejendommen. Det påhviler ejerne at sørge for berigtigelse af tingbogen.

§ 9. Kommunalbestyrelsen bestemmer, hvorledes midlerne til kystbeskyttelsesforanstaltningerne skal tilvejebringes, herunder, om der skal optages lån, om lån skal garanteres af kommunen, og om kommunen midlertidigt eller endeligt skal afholde udgiften.

§ 9 a. Kommunalbestyrelsen kan i sin afgørelse efter § 3 om et projekt, der er igangsat efter § 1 a, pålægge ejere af fast ejendom, som opnår en beskyttelse eller anden fordel ved foranstaltningen, en bidragspligt. Det enkelte bidrags størrelse fastsættes af kommunalbestyrelsen.

§ 10. (Ophævet)

§ 11. Reglerne om kommunale fællesprojekter, der er igangsat efter § 1 a, finder tilsvarende anvendelse på ændring og nedlæggelse eller ophør af allerede bestående eller besluttede kystbeskyttelsesforanstaltninger.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan ændre en udgiftsfordeling, herunder en udgiftsfordeling, der er fastlagt inden lovens ikrafttræden. Reglerne om kommunale fællesprojekter, der er igangsat efter § 1 a, finder tilsvarende anvendelse.

§ 12. Et lag eller et medlem af et lag kan forelægge kommunalbestyrelsen spørgsmål om fortolkning af lagets vedtægt eller spørgsmål om den måde, hvorpå laget forvaltes.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan pålægge et lags bestyrelse at sørge for, at bestemte foranstaltninger, som det påhviler laget at lade udføre, bringes til udførelse. Hvis pålægget ikke efterkommes, kan kommunalbestyrelsen lade foranstaltningerne udføre for lagets regning.

§ 13. Hvert år inden den 1. oktober fastsætter kommunalbestyrelsen, hvilke bidrag de enkelte bidragspligtige ejendomme skal udrede til kommunalbestyrelsen eller laget. Kommunalbestyrelsen indkræver bidragene. Bidragene tillægges udpantningsret. For bidragene haves pante- og fortrinsret i ejendommen som for kommunale ejendomsskatter.

Stk. 2. De pålignede beløb indbetales til kommunen efter de for kommunal grundskyld og dækningsafgift gældende regler, jf. lov om beskatning til kommunerne af faste ejendomme.

§ 14. (Ophævet)

§ 15. Retten til at optage husdyr, jf. lov om mark- og vejfred, kan på diger og kyststrækninger, på hvilke der i henhold til denne lov eller tidligere love er truffet beslutning om kystbeskyttelsesforanstaltninger, også udøves af medlemmer af et lags bestyrelse eller af kommunalbestyrelsen.

Kapitel 3

Øvrige foranstaltninger

§ 16. (Ophævet)

§ 16 a. På søterritoriet må der til andre formål end kystbeskyttelse kun efter tilladelse fra miljøministeren

- 1) foretages inddæmning eller opfyldning,
- 2) udføres anlæg eller anbringes faste eller forankrede indretninger eller genstande,
- 3) anbringes fartøjer, der agtes anvendt til andet end sejlads, eller
- 4) foretages uddybning eller gravning.

Stk. 2. Stk. 1 gælder ikke for anlæg m.v. på søterritoriet, der er etableret efter anden lovgivning.

Stk. 3. På strandbredder og andre kyststrækninger, hvor der ikke findes sammenhængende grønsvær eller anden sammenhængende landvegetation, og på arealer, der ligger inden for en afstand af 100 m fra, hvor denne vegetation begynder, må der til andre formål end kystbeskyttelse kun efter tilladelse fra miljøministeren

- 1) etableres faste anlæg, som også etableres på søterritoriet, eller
- 2) graves, bores, pumpes, suges eller foretages nogen form for terrænændring.

Stk. 4. Der kan i forbindelse med meddelelse af tilladelse efter stk. 1 og 3 stilles vilkår, herunder om sikkerhedsstillelse for udgifter til fjernelse af de nævnte anlæg, vedligeholdelse og godkendelse af overdragelse m.v.

Stk. 5. Vilkår for tilladelse efter stk. 1 og 3 kan tinglyses på ejendommen for ejerens regning.

§ 16 b. På søterritoriet og på strandbredder og andre kyststrækninger, hvor der ikke findes sammenhængende landvegetation, kan der efter tilladelse fra miljøministeren foretages

- 1) videreførelse ved bypass nedstrøms på kysten af sediment, som er ophobet som følge af et fast anlæg, en sejlrende, et havnebassin el.lign., eller
- 2) nyttiggørelse af oprensings- og uddybningsmaterialer, jf. § 20 c i lov om råstoffer, i form af kystbeskyttelse i

henhold til en tilladelse efter § 3 eller etablering af anlæg eller opfyldning i henhold til en tilladelse efter § 16 a, stk. 1, nr. 1 eller 2.

Stk. 2. Miljøministeren kan stille vilkår for tilladelser udstedt i medfør af stk. 1.

Stk. 3. Tilladelse efter stk. 1, nr. 2, til nyttiggørelse kan afslås, hvis det vurderes, at de pågældende sedimenter bør videreføres som omhandlet i stk. 1, nr. 1. Ansøgning om tilladelse til nyttiggørelse i henhold til stk. 1, nr. 2, kan i så fald anses som ansøgning om tilladelse til videreførelse i henhold til stk. 1, nr. 1.

Stk. 4. Ansøgning om tilladelse til dumpning i henhold til § 26 i lov om beskyttelse af havmiljøet eller om nyttiggørelse i henhold til § 20 b i lov om råstoffer kan, hvis det vurderes, at de pågældende sedimenter bør videreføres som omhandlet i stk. 1, nr. 1, anses som ansøgning herom. Ansøgning om tilladelse til dumpning i henhold til § 26 i lov om beskyttelse af havmiljøet kan, hvis 1. pkt. ikke finder anvendelse og materialet er egnet til nyttiggørelse, anses som ansøgning om tilladelse til nyttiggørelse i henhold til stk. 1, nr. 2.

Stk. 5. Miljøministeren fastsætter nærmere regler om krav til ansøgning om tilladelse efter stk. 1, herunder om, hvilke oplysninger ansøgeren skal tilvejebringe, og om, at ansøgning skal gives digitalt, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater, skemaer og digital signatur. Ministeren fastsætter nærmere regler om behandling af ansøgninger og meddelelse af tilladelse efter stk. 1, herunder om høring af offentligheden, herunder at offentlig høring kan ske udelukkende digitalt, om inddragelse af andre myndigheder og om behandlingen af sagerne i øvrigt.

Stk. 6. Miljøministeren kan fastsætte regler om, at den, der foretager videreførelse eller nyttiggørelse, skal give oplysninger herom, bl.a. om beliggenhed, art og mængde af de sedimenter, der videreføres eller nyttiggøres, om anvendelsen heraf og om, at oplysningerne skal gives digitalt, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater, skemaer og digital signatur.

§ 16 c. Ansøgninger om tilladelser og afgørelser efter §§ 16 a og 16 b skal skriftligt meddeles ejere af naboejendomme. Ansøgningerne og afgørelserne skal offentliggøres på myndighedens hjemmeside, hvis de er af væsentlig betydning eller har almindelig offentlig interesse. Offentliggørelsen skal ske, samtidig med at ansøgningen sendes i høring og tilladelsen meddeles ansøgeren.

§ 17. (Ophævet)

Kapitel 4

Klage og søgsmål

§ 18. Afgørelser efter loven, der er truffet af kommunalbestyrelsen eller miljøministeren, eller efter bemyndigelse fra miljøministeren, jf. § 18 c, stk. 1, kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som behandler sagen i den læge afdeling, jf. § 3, stk. 1, nr. 9, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, for så vidt angår retlige spørgsmål, jf. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2. Afgørelser efter stk. 4, § 2 a, stk. 3, §§ 19 a-19 c, § 19 d, stk. 1, § 19 e, § 19 g, stk. 4, og § 22 kan ikke påklages til anden administrativ myndighed.

Stk. 3. Afgørelser efter § 3, stk. 1, i sager, der er igangsat efter § 1 a, kan i deres helhed påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som behandler sagen i den læge afdeling, jf. § 3, stk. 1, nr. 9, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Stk. 4. Miljøministeren kan efter ansøgning fra en kommunalbestyrelse i særlige tilfælde træffe afgørelse om, at klageadgangen over afgørelser efter § 3, stk. 1, i sager, der er igangsat efter § 1 a, helt eller delvis afskæres.

Stk. 5. Miljøministeren kan fastsætte regler om klage over afgørelser truffet af kommunalbestyrelsen eller miljøministeren efter regler udstedt i medfør af loven. Miljøministeren kan herunder bestemme, at sådanne afgørelser kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet, eller at sådanne afgørelser ikke kan påklages til anden administrativ myndighed.

§ 18 a. Klageberettigede vedrørende afgørelser efter loven er

- 1) adressaten for afgørelsen,
- 2) ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- 3) enhver, der har en væsentlig individuel interesse i sagens udfald,
- 4) en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker,
- 5) lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- 6) landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø,
- 7) landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser, og
- 8) landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen, og som repræsenterer mindst 100 medlemmer.

Stk. 2. Miljøministeren og andre offentlige myndigheder er klageberettigede vedrørende kommunalbestyrelsens afgørelser.

Stk. 3. Ved klage efter stk. 1, nr. 6-8, kan Miljø- og Fødevareklagenævnet kræve, at foreningerne eller organisationerne dokumenterer deres klageberettigelse ved indsendelse af vedtægter eller på anden måde.

Stk. 4. Fristen for at klage efter stk. 1 og 2 er 4 uger fra den dag, hvor afgørelsen er meddelt den pågældende eller offentliggjort.

Stk. 5. Klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet indgives skriftligt til den myndighed, der har truffet afgørelsen, ved anvendelse af digital selvbetjening, jf. dog § 21, stk. 2-4, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet. Endvidere skal efterfølgende kommunikation om klagesagen ske ved anvendelse af digital selvbetjening. En klage anses for indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden. Myndigheden skal, hvis den vil fastholde afgørelsen, snarest og som udgangspunkt ikke senere end 3 uger efter klagefristens udløb videresende klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagen skal ved videresendelsen være ledsaget af den påklagede af-

gørelse, de dokumenter, der er indgået i sagens bedømmelse, og en udtalelse fra myndigheden med myndighedens bemærkninger til sagen og de anførte klagepunkter.

Stk. 6. Videresender myndigheden klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, sender den samtidig en kopi af sin udtalelse til de i klagesagen involverede med en frist for at afgive bemærkninger til Miljø- og Fødevareklagenævnet på 3 uger fra modtagelsen.

Stk. 7. Myndigheden skal straks underrette Miljø- og Fødevareklagenævnet, hvis den, efter at klagen er videresendt til nævnet, inddrages i forhandlinger med adressaten for afgørelsen og klageren om tilpasninger af det ansøgte projekt, der er af betydning for klagen. Miljø- og Fødevareklagenævnet kan sætte behandlingen af sagen i bero, indtil forhandlingerne er afsluttet. Myndigheden underretter nævnet om resultatet af forhandlingerne, når de er afsluttet.

Stk. 8. Myndighedens videresendelse af klage til og efterfølgende kommunikation om klagesagen med Miljø- og Fødevareklagenævnet skal ske ved anvendelse af digital selvbetjening. Det samme gælder sager, hvor klage ikke er indgivet ved anvendelse af digital selvbetjening, men hvor Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse om, at klagen ikke afvises.

Stk. 9. Indgives en klage ikke ved anvendelse af digital selvbetjening, skal myndigheden snarest videresende klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet. I sådanne tilfælde finder stk. 5, 4. og 5. pkt., og stk. 6 ikke anvendelse.

Stk. 10. Rettidig klage har opsættende virkning. Dog kan den myndighed, der har truffet afgørelsen, bestemme, at uopsættelige reparations- og afværgeforanstaltninger skal iværksættes uanset rettidig klage. Miljø- og Fødevareklagenævnet kan bestemme, at klage ikke har opsættende virkning. Klage efter § 6, stk. 1 eller 2, har ikke opsættende virkning, når klageadgangen er afskåret efter § 18, stk. 4.

Stk. 11. En afgørelse i henhold til § 6 kan ikke indbringes for domstolene, før afgørelsen har været prøvet i henhold til § 18, stk. 1.

§ 18 b. Søgsmål til prøvelse af afgørelser efter loven eller de regler, der er fastsat i medfør af loven, skal være anlagt, inden 6 måneder efter at afgørelsen er meddelt den pågældende. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes fristen dog altid fra bekendtgørelsen.

Stk. 2. Ved søgsmål om forhold vedrørende miljøet, der er omfattet af denne lov, skal retten påse, at omkostningerne ved sagen ikke er uoverkommelig høje for de berørte parter.

§ 18 c. Overlader miljøministeren sine beføjelser til at træffe afgørelser efter loven eller efter bestemmelser fastsat efter loven til en institution under ministeriet, kan ministeren fastsætte regler om adgangen til at klage over afgørelserne, herunder om, at afgørelserne ikke kan indbringes for højere administrativ myndighed.

Stk. 2. Ministeren kan ligeledes fastsætte regler om interesseorganisationers adgang til at klage over afgørelser efter loven eller efter bestemmelser fastsat efter loven, som er truffet af en institution under ministeriet.

Stk. 3. Miljøministeren kan bemyndige kommunalbestyrelser til at udøve ministerens beføjelser efter §§ 16 a, 19 b, 19 c og 19 d.

Kapitel 5

Tilsyn, håndhævelse og adgang

§ 19. Kommunalbestyrelsen påser overholdelsen af denne lov og af de regler, der er udstedt efter loven, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Miljøministeren påser overholdelsen af reglerne i § 3, for så vidt angår kystbeskyttelsesforanstaltninger, der udføres med staten som bygherre, og §§ 16 a og 16 b.

Stk. 3. Miljøministeren kan bestemme, at tilsynet udøves af en anden myndighed.

Stk. 4. Tilsynsmyndigheden påser, at påbud og forbud efter denne lov efterkommes, og at vilkår, der er fastsat i tilladelser, overholdes.

Stk. 5. Tilsynsmyndigheden skal foranledige et ulovligt forhold lovliggjort, medmindre forholdet har underordnet betydning.

Stk. 6. Kommunalbestyrelsen skal foretage indberetning til miljøministeren, når den får kendskab til et ulovligt forhold, som ikke omfattes af kommunalbestyrelsens tilsyn efter stk. 1. Tilsvarende skal miljøministeren foretage indberetning til kommunalbestyrelsen, når ministeren får kendskab til et ulovligt forhold, som ikke omfattes af ministerens tilsyn efter stk. 2.

Stk. 7. Miljøministeren kan fastsætte nærmere regler for udøvelsen af tilsynsvirksomhed.

§ 19 a. Tilsynsmyndigheden kan meddele påbud om at fjerne en kystbeskyttelsesforanstaltning, som vedkommende har udført i strid med § 3, stk. 1, og om at retablere forholdene.

§ 19 b. Miljøministeren kan meddele påbud om at

- 1) fjerne en inddæmning, en opfyldning, et anlæg, en indretning, en genstand eller et fartøj, som vedkommende har foretaget, udført eller anbragt i strid med § 16 a, stk. 1,
- 2) retablere forholdene efter en uddybning eller gravning, som vedkommende har foretaget i strid med § 16 a, stk. 1,
- 3) fjerne faste anlæg, som også er etableret på søterritoriet i strid med § 16 a, stk. 3, nr. 1, eller
- 4) retablere forholdene efter en gravning, boring, pumpning, sugning eller terrænændring, der er foretaget i strid med § 16 a, stk. 3, nr. 2.

§ 19 c. Tilsynsmyndigheden kan, hvis det ikke er muligt at meddele nogen et påbud i medfør af § 19 a eller § 19 b, meddele den til enhver tid værende ejer af en fast ejendom påbud om at berigtige ulovligt etablerede kystbeskyttelsesforanstaltninger, anlæg, indretninger m.v., som nævnt i §§ 3 og 16 a.

Stk. 2. Har modtageren af et påbud efter §§ 19 a eller 19 b ikke rådighed over den ejendom, påbuddet vedrører, kan tilsynsmyndigheden meddele den, der har rådighed over ejendommen, påbud om at tåle den forpligtedes opfyldelse af påbuddet.

Stk. 3. Myndigheden kan lade et påbud tinglyse på ejendommen. Når forholdet er berigtiget, skal myndigheden lade påbuddet aflyse fra tingbogen. Udgifter til tinglysning afholdes for ejerens regning.

§ 19 d. Når der ved dom i medfør af retsplejelovens § 997, stk. 3, er meddelt påbud om at efterkomme et i medfør af §§ 19 a-c meddelt påbud, og påbuddet i dommen ikke efterkommes rettidigt, og inddrivelse af tvangsbøder ikke kan antages at føre til, at påbuddet efterkommes, kan miljøministeren foretage det nødvendige til forholdets berigtigelse for den forpligtedes regning.

Stk. 2. Der er udpantningsret for udgifter, som myndighederne afholder efter stk. 1, § 3, stk. 7, § 16 a, stk. 5, § 19 c, stk. 3, og § 19 e.

Stk. 3. Betales de i stk. 2 nævnte udgifter ikke rettidigt, kan der tillægges renter i overensstemmelse med renteloven.

Stk. 4. Frembyder et ulovligt forhold fare for opretholdelse af tilstanden af et område eller for dyr og planter, der er beskyttet i medfør af lov om naturbeskyttelse eller lov om skove, og efterkommes et påbud om at berigtige forholdet ikke rettidigt, kan tilsynsmyndigheden umiddelbart lade det nødvendige arbejde udføre på den forpligtedes regning. Politiet yder nødvendig bistand hertil.

§ 19 e. Miljøministeren eller en kommunalbestyrelse kan meddele ejeren af et vrage påbud om fjerne det, hvis vraget skønnes at kunne frembyde fare for kysten eller for et kystbeskyttelses anlæg. Efterkommes påbuddet ikke, kan ministeren eller kommunalbestyrelsen lade vraget fjerne for ejerens regning, hvis det er nødvendigt for at afværge en nærliggende fare. Er øjeblikkelig indgriben påkrævet, kan ministeren eller kommunalbestyrelsen lade vraget fjerne for ejerens regning uden forudgående påbud til ejeren.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 finder tilsvarende anvendelse på andre genstande, der er anbragt på søterritoriet eller strandbredden uden tilladelse fra Kystdirektoratet.

§ 19 f. Myndighederne efter loven har uden retskendelse adgang til offentlige og private ejendomme for at udøve de beføjelser, der er tillagt dem i medfør af denne lov, herunder for at foretage undersøgelser af betydning for lovens formål. Tilsvarende gælder lokaliteter, der helt eller delvis benyttes erhvervsmæssigt. Legitimation skal forevises efter anmodning.

Stk. 2. Politiet yder nødvendig bistand til at udnytte adgangsretten efter stk. 1.

§ 19 g. Miljøministeren kan i kystbeskyttelsesøjemed udfærdige regler om begrænsning i færdsel på og brug af forstranden, strandbredder og kystbeskyttelses anlæg.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan for den enkelte kyststrækning eller for det enkelte anlæg til kystbeskyttelse fastsætte nærmere bestemmelser om færdsel og brug. Hvis bestemmelserne indebærer ekspropriation, finder § 6, stk. 3, tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. Bestemmelser udfærdiget i henhold til stk. 2 bekendtgøres i et eller flere stedlige blade og ved opslag på stedet.

Stk. 4. I forbindelse med Søfartsstyrelsens godkendelse af sejlads med hurtigfærger kan miljøministeren af hensyn til beskyttelsen af kyster og sikkerheden for diger og anlæg på søterritoriet fastsætte nærmere vilkår for sejladsen med hensyn til fart, maksimal bølgepåvirkning, ruteforløb m.v. Vilkårene kan ændres, hvis der, efter at sejladsen er påbegyndt, viser sig uforudsete skader på kysten.

§ 19 h. Ejere af omliggende arealer skal tåle, at arealerne benyttes i nødvendigt omfang i forbindelse med forundersøgelser, tilsyn, vedligeholdelsesarbejder og andre foranstaltninger i forbindelse med kystbeskyttelse. Personer, der benytter arealer i forbindelse med disse opgaver, skal efter anmodning vise legitimation og redegøre for formålet med tilstedeværelsen.

Stk. 2. Stk. 1 gælder ligeledes forundersøgelser og tilsyn vedrørende de i § 16 a nævnte anlæg, indretninger m.v.

Stk. 3. Forvoldes der under benyttelsen efter stk. 1 eller 2 skade på en ejendom, skal der ydes erstatning herfor. I mangel af forlig fastsættes erstatningen af taksationsmyndighederne efter lov om offentlige veje.

Kapitel 6

Straf, ikrafttræden m.v.

§ 20. Med bøde straffes den, der

- 1) overtræder § 3, stk. 1,
- 2) overtræder § 16 a,
- 3) overtræder § 16 b, stk. 1,
- 4) tilsidesætter vilkår i en tilladelse efter § 3, stk. 1, § 16 a og § 16 b, stk. 2, eller vilkår fastsat efter § 19 g, stk. 4, eller
- 5) undlader at efterkomme påbud efter §§ 19 a-c og 19 e.

Stk. 2. Straffen kan stige til fængsel indtil 2 år, hvis overtrædelsen er begået forsætligt eller ved grov uagtsomhed, og hvis der ved overtrædelsen er voldt skade på miljøet eller fremkaldt fare derfor eller der ved overtrædelsen er opnået eller tilsigtet en økonomisk fordel for den pågældende selv eller andre, herunder ved besparelser.

Stk. 3. I forskrifter, der udstedes i henhold til loven, kan der fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne. Det kan endvidere fastsættes, at straffen kan stige til fængsel indtil 2 år under tilsvarende omstændigheder som anført i stk. 2.

Stk. 4. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Stk. 5. Forældelsesfristen for strafansvaret er i intet tilfælde mindre end 5 år for overtrædelse m.v. som omhandlet i stk. 1 og for overtrædelser af bestemmelser i regler udstedt efter loven.

§ 21. Følgende love og bestemmelser ophæves:

- 1) Lov nr. 53 af 10. april 1874 om diger til beskyttelse mod oversvømmelse fra havet.
- 2) § 8 i lov nr. 85 af 30. april 1909 om tillæg til strandingsloven af 10. april 1895.
- 3) Lov nr. 235 af 12. juni 1922 om kystsikringsanlæg.
- 4) § 7, stk. 4, i lov om råstoffer, jf. lovbekendtgørelse nr. 617 af 24. september 1987.

§ 22. Miljøministeren kan bestemme, at regler i love om bestemte digeanlæg afløses af regler i denne lov.

Stk. 2. Miljøministerens beføjelser vedrørende valg af bestyrelsesmedlemmer i henhold til følgende love:

- 1) lov nr. 92 af 30. april 1909 om Anlæg af et Havdige fra Vester Vedsted til Store Darum i Ribe Amt,
- 2) lov nr. 196 af 10. maj 1922 om Anlæg af et Havdige fra Vester Vedsted i Ribe Amt til Søndernæs i Tønder Amt og
- 3) lov nr. 77 af 29. marts 1924 om Forhøjelse af Diget på Manø og af Diget fra Vester Vedsted til Store Darum samt Anlæg af Havdiger på Rømø og fra Store Darum til Tjæreborg Bakker
- 4) overføres til de i digelaget interesserede i overensstemmelse med den fremgangsmåde, der er angivet i lovene.

§ 23. Sager, der er indbragt for en landvæsensret inden den 1. juli 1988, færdigbehandles efter de hidtil gældende regler.

§ 24. (Ophævet)

§ 25. (Udelades)

§ 26. Loven træder i kraft den 1. juli 1988.

§ 27. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Lov nr. 46 af 23. januar 2018 (Ændring af formålet med kystbeskyttelse og mulighed for forsøgsprojekter)³⁾ indeholder følgende ikrafttrædelsesbestemmelser:

§ 2

Loven træder i kraft den 1. februar 2018.

§ 3

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Lov nr. 720 af 8. juni 2018 (Ny kompetencefordeling og forenkling af sagsbehandling i forbindelse med kystbeskyttelse m.v.)⁴⁾ indeholder følgende ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser:

§ 9

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. september 2018.

Stk. 2. § 3 c, stk. 3, i lov om kystbeskyttelse m.v. som affattet ved denne lovs § 1, nr. 8, ophæves den 1. januar 2022.

§ 10

Stk. 1. Hvis kommunalbestyrelsen i verserende sager igangsat efter § 1 a i lov om kystbeskyttelse har sendt det konkrete kystbeskyttelsesprojekt i høring efter § 4 i lov om kystbeskyttelse, erstatter denne høring kravet om offentliggørelse og høring efter § 5, stk. 2-4, i lov om kystbeskyttelse m.v. som affattet ved denne lovs § 1, nr. 8, jf. dog stk. 4.

Stk. 2. Hvis miljøministeren i verserende sager om tilladelse til kystbeskyttelsesforanstaltninger efter § 16 eller § 16 a i lov om kystbeskyttelse, som ikke er igangsat efter § 1 a i lov om kystbeskyttelse, har givet ejere af naboejendomme meddelelse om ansøgningen og offentliggjort denne på Kystdirektoratets hjemmeside efter § 16 c i lov om kystbeskyttelse, opfylder dette kravet i § 5, stk. 1, i lov om kystbeskyttelse m.v. som affattet ved denne lovs § 1, nr. 8, jf. dog stk. 4.

Stk. 3. Klager over kommunalbestyrelsens afgørelser efter lov om kystbeskyttelse og miljøministerens afgørelser efter § 16 og § 16 a i lov om kystbeskyttelse vedrørende kystbeskyttelsesforanstaltninger, der den 1. september 2018 ikke er færdigbehandlet af Miljø- og Fødevareklagenævnet, og afgørelser, som er truffet før den 1. september 2018, og som inden klagefristens udløb indbringes for Miljø- og Fødevareklagenævnet, færdigbehandles efter de hidtil gældende regler. Træffer Miljø- og Fødevareklagenævnet afgørelse om, at sagen hjemvises til fornyet behandling i første instans, skal sagen i første instans færdigbehandles efter lov om kystbeskyttelse m.v. som ændret ved denne lovs § 1.

Stk. 4. Erstatte afgørelsen i en verserende sag om tilladelse til kystbeskyttelse en tilladelse, godkendelse m.v. efter anden lovgivning, jf. § 3 og § 3 a i lov om kystbeskyttelse m.v., som affattet ved denne lovs § 1, nr. 8, som er nødvendig for at gennemføre foranstaltninger omfattet af den ansøgte tilladelse efter lov om kystbeskyttelse, skal myndigheden, inden der træffes afgørelse i sagen, offentliggøre ansøgningen i verserende sager om sådanne tilladelser m.v. efter anden lovgivning og foretage høring over ansøgningen efter

§ 5, stk. 1-3, i lov om kystbeskyttelse m.v. som affattet ved denne lovs § 1, nr. 8.

§ 11

Klager over afgørelser efter lov om naturbeskyttelse om dispensation fra en foreslået eller fastsat fredningsbestemmelse efter § 50, stk. 1, i lov om naturbeskyttelse om videregående fravigelse fra eller ændring eller ophævelse af en fredning eller om undtagelse fra fredningsbestemmelser i regler fastsat efter § 51, stk. 1, i lov om naturbeskyttelse, som er meddelt med henblik på udførelse af kystbeskyttelsesforanstaltninger, der ikke er færdigbehandlet af Miljø- og Fødevareklagenævnet, og afgørelser, som er truffet før den 1. september 2018, og som inden klagefristens udløb indbringes for Miljø- og Fødevareklagenævnet, færdigbehandles af nævnet efter de hidtil gældende regler. Træffer nævnet afgørelse om, at sagen hjemvises til fornyet behandling i første instans, skal sagen i første instans færdigbehandles efter § 10 i denne lov og efter lov om kystbeskyttelse m.v. som ændret ved denne lovs § 1.

Lov nr. 646 af 19. maj 2020 (Mulighed for at afskære klageadgang i kommunale fællesprojekter om kystbeskyttelse)⁵⁾ indeholder følgende ikrafttrædelsesbestemmelse:

§ 12

Loven træder i kraft den 22. maj 2020.

Miljø- og Fødevareministeriet, den 29. maj 2020

LEA WERMELIN

/ Hans Erik Cutoi-Toft

-
- 1) Denne lovebekendtgørelse gengiver ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelserne i lov nr. 46 af 23. januar 2018, lov nr. 720 af 8. juni 2018, og lov nr. 646 af 19. maj 2020. Ikrafttrædelsesbestemmelserne fra de tidligere vedtagne ændringer i loven, der fremgik af lovebekendtgørelse nr. 78 af 19. januar 2017, er ikke gengivet i denne bekendtgørelse.
 - 2) Ved kongelig resolution af 27. juni 2019 blev ansvaret for sager vedrørende landbrug, herunder økologi, fødevarer sikkerhed, fødevarer sundhed og fødevarerforsyning, dyrevelfærd, inklusive de til områderne hørende institutioner m.v., sager vedrørende ligestilling, samt sager vedrørende fiskeri henlagt til ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling, jf. § 8, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 794 af 8. august 2019 om ændring af forretningsernes fordeling mellem ministrene. De øvrige under Miljø- og Fødevareministeriet hørende områder henhører under miljøministerens ledelse og ansvar, jf. bekendtgørelsens § 8, stk. 3.
 - 3) Lovændringen vedrører ændring af § 1, stk. 1. Øvrige ændringer i loven er blevet ophævet med lov nr. 720 af 8. juni 2018. Dette vedrører indsættelse af § 16, stk. 4 og 5 og ændring af § 16 c, stk. 1, 1. pkt., § 16 c, stk. 2, § 19 a, nr. 1, § 19 a, nr. 2, § 19 c, stk. 1, § 20, stk. 1, nr. 1, § 20, stk. 1, nr. 4.
 - 4) Lovændringen vedrører ændring af lovens titel, indsættelse af § 2, stk. 3, § 2 a, stk. 3, 2. pkt., § 2 a, stk. 4, kapitel 1 d, § 6 a, kapitel 2, § 16 a, stk. 3, hvorefter stk. 3 er blevet til stk. 4, § 16 a, stk. 5, § 19 c, stk. 2, hvorefter stk. 2 er blevet til stk. 3, § 19 d, stk. 4, §§ 19 f-19 h, kapitel 6 og ændring af overskriften i kapitel 1, § 1, stk. 1, nr. 6, overskriften til kapitel 1 a, § 6, stk. 1, § 9, § 9 a, stk. 1, 1. pkt., § 11, stk. 1, § 11, stk. 2, 2. pkt., overskriften til kapitel 3, § 16 a, stk. 1, § 16 a, stk. 3, der herefter er blevet til stk. 4, § 16 b, stk. 1, nr. 2, § 16 c, stk. 1, § 18, stk. 1 og 2, § 18, stk. 3, § 18 a, stk. 3, der herefter er blevet til 3-10 til stk. 4-11, § 18 a, stk. 8 og 9, der herefter er blevet til stk. 9 og 10, §§ 19 a og 19 b, § 19 c, stk. 1, § 19 d, stk. 2, § 20, stk. 1, nr. 1 og 4, § 20, stk. 1, nr. 4, § 20, stk. 4, som herefter er blevet til stk. 5 og ophævelse af §§ 3-5 som herefter er blevet erstattet af kapitel 1 b og 1 c, § 9 a, stk. 2, § 10, kapitel 2 som herefter er blevet ændret, § 14, § 16, § 16 c, stk. 2, § 17, § 18 a, stk. 11, § 18 af stk. 1 og 2 som herefter er blevet erstattet, § 19 og overskriften til kapitel 5, der herefter er blevet erstattet af § 18 c og et nyt kapitel 5.
 - 5) Lovændringen vedrører ændring af § 18, stk. 2, indsættelse af nyt stk. 4 i § 18, hvorefter stk. 4 er blevet til stk. 5, ændring af § 18 a, stk. 10, og indsættelse af stk. 2 § 18 b.